

Žďárská hvězdárna slaví čtyřicátiny

Žádnou podobnou stavbu na Vysočině nenajdeme. Kromě planetária v Třebíči je jedinečná. Žďárská hvězdárna. V sobotu 14. září oslaví své jubileum a veřejnosti představí zbrusu nový dalekohled.

■ Lenka Kopčáková

Zcela nenápadné zařízení stojí poblíž železničního viaduktu na západním okraji města směrem na Hamry. Má výhodnou pozici odstíněnou stromy od světelného smogu.

Jedním z průkopníků amatérské astronomie již v prvorepublikovém Žďáru byl učitel František Hutař, který pořádal veřejná pozorování hvězdné oblohy. Před 2. světovou válkou zde ještě žádná hvězdárna nestála, ale nadšenec svým výkladem o tajemstvích vesmíru dokázal upoutat posluchače a probudit v nich zájem o astronomii. Zamýšleného vybudování hvězdárny ve Žďáře se však František Hutař nedomohl. Dne 3. února 1942 zahynul v koncentračním táboře Mauthausen. Bylo mu 52 let.

Jak pro ŽN vyhledal v archivu hvězdárny bývalý vedoucí astronomického kroužku Martin Křížovič, astronomický kroužek byl znovu oživen až v roce 1959 doktorem Jiřím Novákem, který tu však působil jen

JEDNA z akcí hvězdárny pro veřejnost v minulosti.

Foto: archiv Hvězdárna Žďár n. S.

Program oslavy ve hvězdárně

Sobota 14. září:

- Stezka po planetách Sluneční soustavy, naučné tabule po stezce se zakončením ve hvězdárně (od 16)
- Tvořivá vesmírná dílna pro děti a promítání dětských filmů s vesmírnou tematikou (od 16.30)
- Pozorování Slunce dalekohledy (16.30-18)
- Přednáška o vesmíru pro děti i dospělé (18-19)
- Večerní pozorování dalekohledy ve hvězdárně a na přilehlé zahradě s profesionály z plzeňské hvězdárny (od 19.30)

dva roky.

„V 60. letech je zmiňován propagátor astronomie Alois Růžička, v 80. letech byl důležitou osobou pan Eliáš, křestní jméno bohužel nevím, ale byl jedním z organizátorů stavby hvězdárny.

Možná by dokázali čtenáři ŽN a místní pamětníci doplnit chybějící jména,“ uvítal by astronom.

Podle kroniky v roce 1974 místní astronomové navázali na práci Františka Hutaře s velkým snem - postavit hvězdárnu.

Po náležitém zhodnocení vlastních sil a po pečlivé přípravě členové kroužku požádali tehdejší MěNV, aby byla stavba hvězdárny zařazena do „akce Z“.

I přes zamítnutí požadavku započalo v západním okraji města dění.

Během roku 1981 bylo vydáno stavební povolení a nadšenci zvládli postavit hrubou stavbu.

„Otevření nové hvězdárny se 7. května 1984 zúčastnil první český kosmonaut Vladimír Remek,“ říká pro zaji-

Při otevření v roce 1984 byl kosmonaut Remek

mavost Martin Křížovič.

To byla pro Žďár mimořádná událost. Bývalý vojenský pilot Vladimír Remek je 87. kosmonautem světa a prvním z jiné země než z tehdejšího SSSR a USA, což bylo úspěchem československé kosmonautiky. Dodnes se k němu Evropská kosmická agentura hlásí jako k „prvnímu evropskému kosmonautovi“. Remek vzlétl společně se sovětským kosmonautem Alexejem Gubarevem 2. března 1978 na palubě kosmické lodi Sojuz 28, ve vesmíru prožil 7 dní, 22 hodin a 17 minut.

Ve žďárské hvězdárně se od 80. let scházeli zapálení astronomové.

„V letech 1995-2004 zde působil údajně pan učitel Miloš Straka, od roku 2008 jsem se až do předloňska staral o hvězdárnu já.

Nyní je správcem Dominik Záborský, který také vede astronomický kroužek,“ uvádí náš průvodce historií hvězdárny.

Hvězdárnu má nyní pod svou správou městská organizace Active-SVČ. Jak Dominik Záborský říká pro ŽN, radostí všech místních pozorovatelů noční oblohy je zbrusu nový profesionální dalekohled, který byl instalován před pár dny. (Pokračování na str. 5)

VOLEJBAL
ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

NÁBOR DĚTÍ

Jsi týmový hráč?

Chceš poznat nové kamarády a zažít s nimi spoustu legrace?

Nebo chceš prostě jen zkusit něco nového?

Volejbalová školička

děti 6-8 let

Volejbalová příprava

děti 9-11 let

Sportovní hala TJ - Jungmanova 1495/8

pondělí 9.9. 2024 15:30-17:00

čtvrtek 12.9. 2024 15:30-17:00

Staň se součástí volejbalové rodiny!

Pro více informací:

Petr Sobotka (školička)

tel. 720 491 276

Petr Veselý (příprava)

tel. 739 035 959

VOLEJBAL_ZDAR

VOLEJBALZR

WWW.VOLEJBALZR.CZ